

Utlåtande 2017:106 RII (Dnr 106-1124/2016)

Boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder

Motion (2016:87) av Jonas Naddebo m.fl. (alla C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:87.) av Jonas Naddebo m.fl. (alla C) om ”Boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder” anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Jonas Naddebo m.fl. (alla C) anför i en motion till kommunfullmäktige att Örbyleden idag är en överdimensionerad motorled som gör anspråk på stora ytor och fungerar som en barriär mellan olika stadsdelar.

Motionärerna vill omvandla Örbyleden till en stadsboulevard. Ett stort hot mot detta är dock enligt motionärerna Svenska Kraftnäts planerade elledning mellan Örby och Snösätra i form av en markkabellosning.

Motionärerna föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar:

att staden skyndsamt påbörjar arbetet med att omvandla Örbyleden i Söderort till en stadsboulevard, kringgärdad av tät kvartersbebyggelse som skulle ge upphov till tiotusentals nya bostäder.

Att staden tydligt tar ställning gentemot Svenska Kraftnät för en tunnellostning av den nya elledningen mellan Örby och Snösätra, istället för

den planerade markkabellösningen som skulle hindra bostadsbyggandet och utvecklingen av området.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret framför att staden besvarade remissen ”Samråd angående 400kV elnätsförbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad” den 17 juni 2016 med diarienummer 133-856/2016 och att staden förordar en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna.

Exploateringsnämnden anser att Örbyleden har en viktig trafikfunktion som behöver värnas. Samtidigt kan konstateras att leden tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar. Nämnden framför att en framtida omvandling av Örbyleden finns med som möjlighet i stadens långsiktiga områdesplanering.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att Örbyleden fyller en viktig trafikfunktion som primärled som behöver värnas men att vägen tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar. På kort sikt anser nämnden att det är viktigt att ta till vara den stadsbyggnadspotential som finns i området idag, med befintlig utformning av Örbyleden. Detta utan att omöjliggöra en mer omfattande stadsbyggnadspotential vid en eventuell framtida omvandling av vägen.

Trafiknämnden framför att transporter av farligt gods och riskavstånd är en central fråga för att på lång sikt kunna omvandla Örbyleden till stadsboulevard. Staden arbetar övergripande med länsstyrelsen gällande hantering av riskfrågor men även med att ta fram nya lokala trafikföreskrifter som kan reglera förutsättningarna för att köra det farliga godset.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att man bör tillstyrka den del av motionen som föreslår en omvandling av Örbyleden för att möjliggöra bostadsbyggande, med tillägget att man måste ta stor hänsyn till existerande ekologiska och rekreativa värden, samt att man ska möjliggöra en fortsatt utveckling av Högdalens industriområde.

Farsta stadsdelsnämnd anser att motionen bör avslås.

Mina synpunkter

Stockholm är i en period av kraftig tillväxt. Fullt jämförbart med miljonprogrammet, tunnelbanestaden, 1930-talets spårvagnsstäder och malmarnas utbyggnad vid sekelskiftet. Skillnaden mellan då och nu är att när staden förr byggde på tidigare oexploaterad mark innebär dagens expansion att vi förtätar redan befintliga stadsdelar. Det är en utmaning, det kräver att man förhåller sig till de värden som finns där idag. Men det är också en möjlighet att skapa nya värden.

En omvandling av Örbyleden från trafikled till en stadsboulevard finns med i samrådsversionen av översiktsplanen och ingår i stadsbyggnadskontorets långsiktiga områdesplanering. Örbyleden fyller en viktig funktion i stadens trafiksystem som behöver värnas, men vägen är överdimensionerad och utgör en barriär mellan olika stadsdelar. Att på sikt omgärda vägen med bebyggelse skulle skapa utrymme för många nya bostäder. Detta kräver dock att frågan om farligt gods kan lösas, innan detta är möjligt är en storskalig omvandling av vägen inte möjlig. Här pågår också ett övergripande arbete med länsstyrelsen kring just riskfrågorna

Den andra frågan som måste lösas är den högspänningsledning som finns längs vägen. Här pågår ett projekt inom Svenska Kraftnät och staden besvarade den 17 juni 2016 Svenska Kraftnäts remiss ”Samråd angående 400kV elnätetsförbindelse mellan Örby och Snösättra i Stockholms stad” (Dnr 133-856/2016). I svaret förordar staden en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna. En ytterligare förutsättning för att staden ska kunna godkänna lösningen är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå för att därigenom kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. En tunnel skulle enligt Svenska kraftnät medföra stora förseningar i projektet Stockholms ström och därmed påverka andra kommuner negativt. Det svar som lämnades på denna remiss kvarstår fortfarande och utgör stadens ställningstaganden i frågan. En förläggning enligt ovan medger en bostadsbebyggelse i stort sett samma omfattning som med en tunnel.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:42) av Jonas Naddebo (C) m.fl. om ”Boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:42) av Jonas Naddebo m.fl. (alla C) om en boulevardisering av Örbyleden bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Örbyleden är en motorled som förutom att göra anspråk på en stor yta även fungerar som en effektiv barriär mellan de boende i Stureby och Örby, Svedmyra och Bandhagen. Den överdimensionerade Örbyleden har ungefär samma fordonspassager per dygn – cirka 19 000, som den uppskattade innerstadsboulevarden Karlavägen.

Vi anser att Örbyleden bör omvandlas till en stadsboulevard, kringgärdade av tät kvartersbebyggelse. Det ligger stora markresurser invid dessa motorleder och boulevardisering kan ge upphov till tusentals attraktiva bostäder samtidigt som det markant ökar de urbana kvaliteterna i stora delar av området. Området som föreslås boulevardiseras skulle möjliggöra byggandet av tiotusentals nya bostäder.

Ett stort hot mot detta är dock Svenska Kraftnäts planerade elledning mellan Örby och Snösåtra. En markkabellösning längs Örbyleden – vilket Svenska Kraftnät förordar, skulle möjliggöra Örbyledens omvandling till en stadsboulevard. Dels på grund av ytan kabeln tar i anspråk och att tekniker ska kunna komma åt den, men inte minst mot bakgrund av den ”magnetfältspolicy” Svenska kraftnät har – vilken skulle omöjliggöra bostadsbyggande i kabelns närhet.

Stockholms stad har tidigare förordat en lösning som innebär att kabeln förläggs i kulvert under Örbyleden, gällande delsträckan Örbyleden söderut. Det skulle i framtiden ge ökad möjlighet att bygga fler bostäder i området. Därför är det viktigt att staden står fast vid tunnelalternativet. Den kabelförläggning som nu föreslås innebär avsevärda inskränkningar i framtida möjligheter att bebygga området. Detta eftersom en bredare zon av strålningsskäl skulle förhindra en hög exploateringsgrad när Svenska Kraftnäts magnetfältspolicy ska följas samt till följd av det faktiska utrymme som kabelförbanden kräver.

Vi har tidigare framfört att staden bör vara tydlig med att Svenska Kraftnät ska ta hänsyn till denna omständighet. Vi vidhåller den uppfattningen. Det nu föreslagna alternativet innebär en markförläggning av ledningarna som huvudsakligen följer den befintliga gång- och cykelvägen vilket kraftigt kommer att begränsa möjligheten att bebygga området söder om Örbyleden.

Vi inser vikten av att bygga den nya elförbindelsen i södra Stockholm som ska förstärka elnätet och säkra elförsörjningen i Stockholmsregionen. Men det behöver inte göras genom en markkabellösning. Istället förordar vi en tunnelloösning där kabeln grävs ner på ett större djup och där arbetstunnel byggs för framtida underhåll.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:87.) av Jonas Naddebo m.fl. (alla C) om ”Boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder” anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 3 maj 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Roger Mogert

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Markus Nordström (alla M) och Björn Ljung (L) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Jonas Naddebo m.fl. (alla C) anför i en motion till kommunfullmäktige att Örbyleden idag är en överdimensionerad motorled som gör anspråk på stora ytor och fungerar som en barriär mellan olika stadsdelar.

Motionärerna vill omvandla Örbyleden till en stadsboulevard. Ett stort hot mot detta är dock enligt motionärerna Svenska Kraftnäts planerade elledning mellan Örby och Snösätra i form av en markkabellosning.

Motionärerna föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar:

Att staden skyndsamt påbörjar arbetet med att omvandla Örbyleden i Söderort till en stadsboulevard, kringgärdad av tät kvartersbebyggelse som skulle ge upphov till tiotusentals nya bostäder.

Att staden tydligt tar ställning gentemot Svenska Kraftnät för en tunnellostning av den nya elledningen mellan Örby och Snösätra, istället för den planerade markkabellosningen som skulle hindra bostadsbyggandet och utvecklingen av området.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 december 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att Örbyleden har en viktig trafikfunktion som behöver värnas. Samtidigt kan konstateras att leden tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar.

En central fråga för att på sikt kunna öka bostadsbyggandet i anslutning till Örbyleden är transporter av farligt gods och riskavstånd. Staden arbetar övergripande med Länsstyrelsen gällande hantering av riskfrågor men även med att ta fram nya lokala trafikföreskrifter som kan reglera förutsättningarna för att köra det farliga godset. En framtida omvandling av Örbyleden finns med som möjlighet i

stadens långsiktiga områdesplanering och stadsbyggnadskontorets preliminära bedömningar visar att det finns en betydande bostadspotential i berört område.

Staden besvarade den 17 juni 2016 Svenska Kraftnäts remiss ”Samråd angående 400kV elnätförbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad” (Dnr 133-856/2016). I svaret förordar staden en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna. En ytterligare förutsättning för att staden ska kunna godkänna lösningen är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå för att därigenom kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen.

Stadsledningskontoret anser att remissvaret enligt ovan fortfarande är stadens ställningstagande i frågan.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2016 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ersätтарыttrande gjordes av Markus Berensson (C), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Staden besvarade remissen ”Samråd angående 400kV elnätförbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad” den 17 juni 2016 med diarienummer 133-856/2016. I svaret förordar staden en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna. En ytterligare förutsättning för att staden ska kunna godkänna lösningen är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå för att därigenom kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. En tunnel skulle enligt Svenska kraftnät medföra stora förseningar i projektet Stockholms ström och därmed påverka andra kommuner negativt. Kontoret anser att de svar som lämnades på denna remiss fortfarande kvarstår och utgör stadens ställningstaganden i frågan. En förläggning enligt ovan medger en bostadsbebyggelse i stort sett samma omfattning som med tunnel.

Kontoret kan konstatera att Örbyleden fyller en viktig trafikfunktion som behöver värnas. Likaså kan konstateras att vägen tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar. På kort sikt anser kontoret att det är viktigt att ta till vara den stadsbyggnadspotential som finns i området idag,

med befintlig utformning av Örbyleden. Detta utan att omöjliggöra en mer omfattande stadsbyggnadspotential vid en eventuell framtida omvandling av vägen.

I samrådsförslaget till ny översiktsplan är Örbyleden utpekad som en möjlig framtida stadsboulevard på lång sikt. Detta för att koppla samman olika stadsdelar och ta till vara på den långsiktiga bostadspotential som kan finnas vid en mer omfattande omvandling av leden och när den övergripande trafikfunktionen kan säkerställas. Transporter av farligt gods och riskavstånd är en central fråga för att på lång sikt kunna omvandla Örbyleden till stadsboulevard. Staden arbetar övergripande med länsstyrelsen gällande hantering av riskfrågor men även med att ta fram nya lokala trafikföreskrifter som kan reglera förutsättningarna för att köra det farliga godset. En framtida omvandling av Örbyleden finns även med som möjlighet i stadens pågående och långsiktiga områdesplanering.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 december 2016 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Peter Backlund (L) och Erik Slottner (KD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Christina Linderholm (C) som instämde i reservation från Peter Backlund (L) och Erik Slottner (KD).

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Staden besvarade remissen ”Samråd angående 400kV elnätöförbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad” den 17 juni 2016 med diarienummer 133-856/2016. I svaret förordar staden en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna. En ytterligare förutsättning för att staden ska kunna godkänna lösningen är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå för att därigenom kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. En tunnel skulle enligt Svenska kraftnät medföra stora förseningar i projektet Stockholms ström och därmed påverka andra kommuner negativt. Kontoret anser att de svar som lämnades på denna remiss fortfarande kvarstår och utgör stadens ställningstaganden i frågan. En förläggning enligt ovan medger en bostadsbebyggelse i stort sett i samma omfattning som med tunnel.

Kontoret kan konstatera att Örbyleden fyller en viktig trafikfunktion som primärled som behöver värnas. Likaså kan konstateras att vägen tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar. På kort sikt anser kontoret att det är viktigt att ta till vara den stadsbyggnadspotential som finns i området idag, med befintlig utformning av Örbyleden. Detta utan att omöjliggöra en mer omfattande stadsbyggnadspotential vid en eventuell framtida omvandling av vägen.

I samrådsförslaget till ny översiktsplan är Örbyleden en primärled med en möjlig framtida utveckling på lång sikt. Detta för att koppla samman olika stadsdelar och ta till vara på den långsiktiga bostadspotential som kan finnas vid en omvandling av leden och när den övergripande trafikfunktionen kan säkerställas. Transporter av farligt gods och riskavstånd är en central fråga för att på lång sikt kunna omvandla Örbyleden till stadsboulevard. Likaså planering i relation till stadens investeringsstrategi.

Staden arbetar övergripande med länsstyrelsen gällande hantering av riskfrågor men även med att ta fram nya lokala trafikföreskrifter som kan reglera förutsättningarna för att köra det farliga godset. Värdet av stadens investering i en framtida omvandling är viktig att analysera för att väga denna mot andra prioriterade stadsutvecklingsåtgärder för att uppfylla målen om en hållbar stadsutveckling.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 december 2016 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Staden besvarade remissen ”Samråd angående 400kV elnäts-förbindelse mellan Örby och Snösätra i Stockholms stad” den 17 juni 2016 med diarienummer 133-856/2016. I svaret förordar staden en markförläggning så nära den befintliga bebyggelsen söder om Örbyleden som möjligt för att öka möjligheten att i framtiden kunna bebygga området mellan Örbyleden och ledningarna. En ytterligare förutsättning för att staden ska kunna godkänna lösningen är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå för att därigenom kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. En tunnel skulle enligt Svenska kraftnät medföra stora förseningar i projektet Stockholms ström och därmed påverka andra kommuner negativt. Kontoret anser att de svar som lämnades på denna remiss fortfarande kvarstår och utgör stadens ställnings-taganden i frågan. En förläggning enligt ovan medger en bostadsbebyggelse i stort sett samma omfattning som med tunnel. Kontoret kan konstatera att Örbyleden fyller en viktig trafikfunktion som

behöver värnas. Likaså kan konstateras att vägen tar mycket yta i anspråk och fungerar som en barriär mellan angränsande stadsdelar. På kort sikt anser kontoret att det är viktigt att ta till vara den stadsbyggnadspotential som finns i området idag, med befintlig utformning av Örbyleden. Detta utan att omöjliggöra en mer omfattande stadsbyggnadspotential vid en eventuell framtida omvandling av vägen.

I samrådsförslaget till ny översiktsplan är Örbyleden utpekad som en möjlig framtida stadsboulevard på lång sikt. Detta för att koppla samman olika stadsdelar och ta till vara på den långsiktiga bostadspotentialen som kan finnas vid en mer omfattande omvandling av leden och när den övergripande trafikfunktionen kan säkerställas. Transporter av farligt gods och riskavstånd är en central fråga för att på lång sikt kunna omvandla Örbyleden till stadsboulevard. Staden arbetar övergripande med länsstyrelsen gällande hantering av riskfrågor men även med att ta fram nya lokala trafikföreskrifter som kan reglera förutsättningarna för att köra det farliga godset. En framtida omvandling av Örbyleden finns även med som möjlighet i stadens pågående och långsiktiga områdesplanering.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Ensked-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2016 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar på remissen.
2. Tillstyrka den del av motionen som föreslår en omvandling av Örbyleden för att möjliggöra bostadsbyggande, med tillägget att man måste ta stor hänsyn till existerande ekologiska och rekreativa värden, samt att man ska möjliggöra en fortsatt utveckling av Högdalens industriområde.
3. Avstyrks den del av motionen som föreslår att staden tydligt tar ställning mot Svenska kraftnät för att få till stånd en tunnellsnörning istället för den planerade markkabelsnörningen.

Reservation anfördes av Peter Backlund (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Christina Peterson (C) som instämde i reservationen från Liberalerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till att undersöka möjligheterna till exploatering utmed Örbyleden för att skapa nya bostäder och bättre koppla samman Stureby,

Örby, Svedmyra och Bandhagen. En omvandling av Örbyleden, som kan försvaga dess funktion som fysisk barriär, gynnar framförallt fotgängare och cyklisters mobilitet vilket förespråkas i Stockholms stads översiktsplan.

Förvaltningen förespråkar en hållbar stadsutveckling och ser goda kollektivtrafikslösningar som en grundförutsättning om man vill bygga tät kvartersstad. En växande befolkning ställer nya, högre krav på Stockholms kollektivtrafiken och Örbyleden kan eventuellt fylla en viktig framtida funktion som tvärförbindelse för kapacitetsstark kollektivtrafik (t.ex. BRT eller spårväg). Det är därför viktigt att man genom ett strategiskt förhållningssätt skapar handlingsberedskap för en sådan utveckling. I praktiken betyder detta att man måste undersöka om man bör avsätta yta för kapacitetsstark kollektivtrafik vid en eventuell omvandling av Örbyleden.

Vid eventuell exploatering bör man även beakta de verksamheter utmed Örbyleden som i dagsläget genererar arbetsplatser till stadsdelen. Industriområdet i Högdalen innefattar olika verksamheter, vars utveckling bör främjas när vi planerar för nya bostäder.

Örbyleden är av Länsstyrelsen utpekad som en sekundär transportled för farligt gods. Denna trafik måste avvecklas eller omdirigeras innan man kan bygga bostäder i nära anslutning till Örbyleden.

Fortsättningsvis finns det grönområden med både rekreativa och ekologiska värden utmed Örbyleden som behöver tas i beaktning vid planering av exploatering. Bland annat ingår Sturebystråket i habitatnätverk för groddjur, eklevande arter och barrskogslevande arter och innehåller även lekplatser och bollplaner. (Förvaltningen utgår här ifrån att exploatering med tät kvartersbebyggelse utmed en omvandlad Örbyled kommer kräva mark på respektive sida om den även om leden görs smalare.)

Det redan stora behovet av förskolor i området skulle utökas vid exploatering. Detta måste tas i beaktning vid en eventuell planeringsprocess för att säkerställa att barns behov tillgodoses om man förtätar med bostäder.

Enligt magnetfältspolicyn är bostadsbebyggelse närmare än 10 meter från det planerat nedgrävda kabelförbandets mitt olämpligt. Detta leder till att bostadsbebyggelse bör vara möjligt i nära anslutning till den sida av Örbyleden där elledningen inte kommer vara nedgrävd, med en förskjutning på ca 10 meter på motsatt sida. Vid en tunnelloösning finns det inga säkerhetsavstånd till bostadsbebyggelse som man måste förhålla sig till. En tunnelloösning bedöms dock kosta ungefär dubbelt så mycket och även leda till en väsentligt längre byggtid, vilket skulle påverka boendemiljöer och framkomlighet i berörda områden.

Det finns följaktligen olika parametrar som spelar in när man analyserar hur den samhällsekonomiska nyttan skiljer sig åt mellan en tunnel- och markkabelloösning. Eftersom avvägningar mellan dessa parametrar ligger utanför stadsdelsförvaltningens ansvarsområde förespråkar vi att man även fortsättningsvis följer och bevakar ärendet. I stadsdelsnämnden ställde man sig i juni 2016 positiv

till en markkabellösning utmed Örbyleden (Dnr: 1.5.1.-382/2016) och ingen ny information har framkommit i ärendet sedan dess.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2016 följande.

1. Att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motion från Jonas Naddebo, Christina Linderholm och Stina Bengtsson, alla Centerpartiet, om boulevardisering av Örbyleden för att möjliggöra tiotusentals nya bostäder.
2. Att därutöver anför att den del av Örbyleden som löper genom Farsta stadsdelsområde sträcker sig från Gubbängens idrottsplats i väster och österut fram till Nynäsvägen. Längs denna sträcka kännetecknas området norr om Örbyleden av idrottsanläggningar, koloniträdgårdar, ett bostadsområde, Söderledskyrkan samt den del av Gubbängsfältet som i en nära framtid kommer rymma olika bollplaner. På motsvarande sätt är området söder om Örbyleden till stor del redan idag ianspråktaget för bostäder, brandstation, samt bostäder i det så kallade veckodagsområdet i öster. Den enda byggbara mark som finns är längs Örbyleden i väster, det är små grönområden som motionärerna vill undanta från bebyggelse. Därmed bör motionen avslås av kommunfullmäktige.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m. fl. (M) och Peter Öberg (L), *bilaga i*

Ersätтарыttrande gjordes av Lars Hultqvist (KD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen uppfattar att området som föreslås för byggnation är längs med Örbyleden vid Bandhagen och Örby på södra sidan och Stureby på den norra sidan om leden. Stadsdelen Svedmyra har ingen gräns mot Örbyleden.

En förändring av Örbyledens utformning mot något som mer liknar en stadsboulevard kan vara tänkbar i framtiden men det faller utanför nämndens och förvaltningens kompetens. En komplettering av bostäder vid Örbyleden bör dock vara möjlig om denna omvandling genomförs. Förvaltningen ser dock inte hur ingrepp i grönytor ska kunna undvikas. Längs föreslagen del av Örbyleden finns, förutom naturmark, flera bollplaner och lekparkar som skulle försvinna vid byggnation och som måste ersättas på annan plats i närområdet. Det är svårt att se

hur tiotusentals bostäder skulle kunna uppföras men en mindre omfattande byggnation är realistisk.

Vilken teknisk lösning som är bäst för Svenska Kraftnäts planerade elledning, som markkabel eller i tunnel, har förvaltningen ingen synpunkt på då vi saknar kunskap i ämnet.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Ersätтарыttrande gjordes av Markus Berensson (C) enligt följande.

Det finns stora markarealer invid Stockholms motorleder som kan omvandlas till attraktiva stadsdelar, särskilt med tanke på att trafiken på dessa motorleder i vissa fall är mindre än trafiken på uppskattade paradgator i Stockholms innerstad.

Det är därför bra att kontorets inställning är att genomförandet av ”Stockholms ström” och andra mindre stadsutvecklingsprojekt inte får omöjliggöra en mer omfattande stadsbyggnadspotential på sikt. Centerpartiet stödjer även att Örbyleden är utpekad som en eventuell framtida stadsboulevard i samrådsförslaget till en ny Översiktsplan.

Det är viktigt att kontoret fortsätter att ha ett tätt samarbete kring farligt godsfrågor med Länsstyrelsen och Stockholms läns landsting för att säkra att en omvandling av dessa motorleder är möjlig samt har stöd i viktiga strategier såsom Stockholms Översiktsplan och RUF5 2050, den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Peter Backlund (L) och Erik Slottner (KD) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anför följande:

Stadsbyggnadskontoret skriver i sitt yttrande att Örbyleden möjligtvis eventuellt skulle kunna utvecklas till en stadsboulevard på lång sikt, men att mycket måste undersökas dessförinnan. Vi delar deras problembild, men det finns ingen anledning att inte påbörja det med en gång, särskilt när Stockholms bostadssituation ser ut som den gör. Hela staden behöver inventeras för att möjliggöra områden att bygga på. Örbyleden är ett sådant, där tiotusentals bostäder skulle kunna byggas.

I motionen anføres hur akut bostadsbristen är och hur många bostäder en boulevardisering av Örbyleden skulle kunna möjliggöra. I ett sådant läge kan vi inte skjuta alla förslag framför oss. Det är glädjande att Örbyleden finns med som en primärled med möjlighet till framtida utveckling i samrådsförslaget till ny Översiktsplan. Men det långsiktiga arbetet blir inte möjligt om man inte påbörjar det på kort sikt. Att boulevardisera Örbyleden kommer att ta många år, därför är det dags att påbörja det arbetet med en gång.

Särskilt uttalande gjordes av Christina Linderholm (C) enligt följande.

Instämmer i förslag från Peter Backlund (L) och Erik Slottner (KD).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Peter Backlund (L) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföras

Ett växande Stockholm behöver ta mycket mark i anspråk för nya bostäder och allt som krävs i form av skolor, företag, service och infrastruktur. Staden har en uppsjö av ytor som skulle lämpa sig väl för bostadsbyggande. Örbyleden är en sådan plats. Genom den föreslagna stadsboulevarderna kan vi bygga bort fysiska barriärer, skapa mer tillgänglighet samt minska bullerproblematiken. Därutöver skulle insatsen förbättra för gång- och cykeltrafiken, helt i linje med stadens översiktsplan.

Vi välkomnar att förvaltningen ställer sig positiv till en exploatering utmed Örbyleden i enlighet med motionen. Det är vidare bra att förvaltningen lyfter vikten av att bygga täta och hållbara stadsdelar med god kollektivtrafik. Det är helt enkelt en förutsättning om Stockholm ska växa på ett hållbart sätt i motsats till utglesning och ökat bilberoende.

Vi har respekt för att en boulevardisering av Örbyleden behöver ta hänsyn till olika framtidsscenarier. Till exempel att skapa beredskap inför förstärkt kollektivtrafik eller hänsyn till företagsområden. Båda dessa kan dock snarast ses som möjligheter gällande Örbyleden. Dels skulle en förtätning förstärka underlaget för utbyggd kollektivtrafik, dels skulle en blandad stadsmiljö, i form av bostäder och företag, kunna skynda på fler flexibla detaljplaner i företagsområden. Något som allianspartierna gemensamt lyfte fram när stadens strategi för företagsområden nyligen var ute på remiss.

Den planerade elledningen mellan Örby och Snösätra är kanske det allvarligaste hotet mot Örbyledens omvandling. Dels på grund av ytan kabeln tar i anspråk, dels mot bakgrund av den ”magnetfältspolicy” Svenska kraftnät har. Vid en tunnelloösning finns det dock inga tvingande säkerhetsavstånd som staden måste förhålla sig till. Centerpartiet inser vikten av att bygga den nya elförbindelsen i södra Stockholm för att säkra elförsörjningen. Just därför lyfter vi i motionen att staden tydligt måste stå upp för sina intressen gentemot statliga särintressen som i detta fall stoppar stadsutvecklingen.”

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M) och Peter Öberg (L), enligt följande.

Till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Ersätтарыtrande gjordes av Lars Hultqvist (KD) enligt följande.

Om jag hade haft förslags- och rösträtt hade jag yrkat att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.